

Otokar Březina (vl. jm. Václav Jebavý), básník, spisovatel a pedagog, narozen 13. 9. 1868, Počátky, zemřel 25. 3. 1929, Jaroměřice nad Rokytnou.

Otokar Březina se narodil do rodiny Ignáce a Kateřiny Jebavých. Studoval v Telči a po maturitě učil v Jinošově. Po složení učitelských zkoušek vyučoval v Nové Říši a později v Jaroměřicích nad Rokytnou. Již během svých studií projevoval literární nadání. Jeho prvotiny z dob studií vycházely v časopisech *Orel* a *Orlice*, některé texty byly zhudebněny jeho přítelem Františkem Bauerem. První ucelená básnická sbírka vyšla v roce 1895. Celkem vydal Otokar Březina do roku 1901 pět sbírek básní, šestá se dochovala pouze jako torzo. Kromě básní psal i filosofické eseje. Ke zhudebňování přispívá symbolismus i pravidelné veršové metrum, jež se v jeho lyrických básních objevuje. Není ale výjimkou, že jsou zhudebňovány i básně s volným veršem; právě z poslední básnické sbírky *Ruce*, která je volným veršem psána, pochází píseň Josefa Bohuslava Foerstra *Znamení duše* a *Čisté jaro* a taktéž sbor *Jarní noc*. Báseň *Jarní noc* zhudebnili jako píseň také Otokar Ostrčil a Jaroslav Kvapil. Báseň *Nálada* ze sbírky *Svítání na západě* zhudebnili Karel Boleslav Jirák a Jaroslav Jeremiáš. Ze sbírky *Větry od pólů* byla báseň *Magické půlnoci* zhudebněna Ladislavem Vycpálkem a najdeme ji také v cyklu smíšených sborů *Čtyři básně O. Březiny* Vítězslava Nováka. Báseň *Moje matka* ze sbírky *Tajemné dálky* zhudebnil jako kantátu Emil Axman a jako mužský sbor Jan Hanuš. Úryvek z *Epilogu* inspiroval Josefa Suka k napsání stejnojmenné symfonické básně. Nejvíce však Otokar Březina zapůsobil na skladatele Osvalda Chlubnu, který zhudebnil jeho verše a vytvořil cyklus *Tiché usmíření*, dále kantátu *České vzkříšení-Aleluja* a *Symfonii života a lásky*. I současní umělci zhudebňují texty Otokara Březiny; Miroslav Janda a Zdeněk Mareček přednesli zhudebněné básně ze sbírky *Ruce* v roce 2003 na tradičním Sympoziu Otokara Březiny v Jaroměřicích nad Rokytnou. Ze skupin, které Březinovy texty zhudebnily, můžeme jmenovat ostravskou skupinu Srpen pod vedením kytaristy Pavla Johana Johančíka nebo skupinu Condurango, v níž zpívá Bára Hrzánová.

Dílo

Dílo literární

Poezie

Tajemné dálky (1895);
Svítání na západě (1896);
Větry od pólů (1897);
Ruce (1901).

Literatura

I. Lexika

ČSHS

II. Ostatní

Pala, František: Otokar Březina a hudba (Česká hudba, 1929, č. XXXII, str. 91).

Bezděk, Miloš: Otokar Březina a Epilog Josefa Suka (in: Na počest 60. narozenin Josefa Suka, Praha 1934).

Kubíček, Jaromír: Otokar Březina: soupis literatury o jeho životě a díle (Brno 1971).
Durych, Jaroslav: Otokar Březina (Telč 1997).
www.otokarbrezina.cz/dmdocuments/bul33.pdf
www.phil.muni.cz/fil/scf/komplet/brezna.html

Zuzana Šalplachtová